

זכותם של תושביה הפלסטינים של ירושלים המזרחית

להשתתף בבחירות הפלסטיניות, 2021

18 במרץ 2021

ב-22/5/2021 צפויות להתקיים בחירות לרשות המחוקקת הפלסטינית (הפרלמנט הפלסטיני; המועצה הלאומית הפלסטינית, PLC), וב-31/7/2021 צפויות להתקיים הבחירות לנשיא הרשות הפלסטינית.

זו הפעם השלישית בלבד בהן מתקיימות בחירות ברשות הפלסטינית. הסדרי הבחירות נקבעו בהסכמים בין ישראל לבין ה-PLO ("הסכמי אוסלו") ומאז התקיימו לראשונה ב-1996, וכמעט עשור לאחר מכן בינואר 2005 (לנשיא הרשות הפלסטינית) ובינואר 2006 (לפרלמנט הפלסטיני).

בעשור האחרון פורסמו כמה פעמים צווי בחירות למוסדות השונים ברשות הפלסטינית, אולם כולם בוטלו בטיעונים שונים, על רקע מחלוקות פנים פלסטיניות, לרבות בדבר השתתפות המזרח ירושלמים בבחירות, בתיאום עם ישראל או בלעדיו. בחירות שתוכננו הן ב-2011 והן ב-2012 נדחו בגלל אי הסכמות בין הפתח לבין החמאס. גם שיחות שניסו לכוון אחדות בין פתח לחמאס לא הועילו לקיום בחירות בשנים שלאחר מכן.

כעת, לאחר יותר מ-15 שנים מאז הבחירות הקודמות, צפוי להתקיים סבב הבחירות שיהיה השלישי בלבד ב-25 שנות קיומה של הרשות הפלסטינית. בסקר מדצמבר 2020 של המכון הפלסטיני לסקרים ולחקר מדיניות ברמאללה בניהול חליל שקאקי כשלושה רבעים מנשאלים אמרו שיש לקיימן¹. ב-15 בינואר 2021 קבע נשיא הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס לראשונה באופן רשמי תאריך לבחירות לפרלמנט ולנשיאות הרשות.

מטרתו של מסמך זה לבחון את זכותם של תושבי ירושלים הפלסטינים להשתתף בבחירות הפלסטיניות הקרובות. אין המסמך מתיימר להתערב במחלוקות פנים פלסטיניות סביב הבחירות, שמקומן הראוי הוא כמובן בדיון פנים פלסטיני. דיונים ערים מתקיימים שם לקראת בחירות אלו, העוסקים בין היתר בשאלת תפקודה של הרשות הפלסטינית, במגבלות שהוטלו על רישומם של נבחרים, בהתייחסותן של המפלגות השונות לכיבוש ולמאבק לסיומו, במאבקים פנים מפלגתיים, ועד כמה בחירות אלו מהוות בחירות למדינה הפלסטינית או בעצם לרשות בלבד. רק נאמר, כלמודי ארבעה סבבי בחירות שאירעו בישראל תוך פחות משנתיים, כי ברור לנו שבחירות צריכות לאפשר מגוון דעות שונות, וכי אין להצר דרכן של מפלגות שונות, ללא טעמים ראויים ומצומצמים.

הרכבים 9
ת.ד. 52113
ירושלים 9152101

9 Harecavim St.
P.O. Box 52113
Jerusalem 9152101

טל. 972-2-6222858
פקס. 972-2-6233696

www.ir-amim.org.il
mail@ir-amim.org.il

¹ עמירה הס, פרשנות: בחירות עשויות לרענן את הפוליטיקה הפלסטינית, בתנאי שישראל לא תתערב, [הארץ](#), 17/1/21

תוכן עניינים

- I. מעמד האזרחי של הפלסטינים תושבי ירושלים ומימוש זכותם לבחור ולהיבחר 2
- II. זכותם של תושבי ירושלים לבחור ולהיבחר לרשות הפלסטינית – הסכמי אוסלו 3
- III. השתתפות תושבי ירושלים הפלסטינים בבחירות הפלסטיניות - לקראת בחירות 2021 5
- IV. מימוש מיטבי של הזכות לבחור ולהיבחר תחת כיבוש 8

I. מעמד האזרחי של הפלסטינים תושבי ירושלים² ומימוש זכותם לבחור ולהיבחר

הזכות לבחור ולהיבחר היא זכות אדם, זכות יסוד אזרחית מדינית, שצריכה להתקיים בכל מדינה דמוקרטית. היא הזכות למימוש אזרחות כזכות יסוד, שממנה נגזרות שאר הזכויות שאדם זכאי להן כחבר בקהילה. להיות אזרחים במדינה דמוקרטית משמעותו להיות מסוגלים להשפיע על מהלכים להסדרת החיים במדינה שבה הם חיים.

תושביה הפלסטינים של ירושלים אינם בעלי מעמד אזרחי מלא של אף מדינה, ובוודאי שחיהם תחת כיבוש ישראלי במובהק אינם בעלי מאפיינים דמוקרטיים.

תושביה הפלסטינים של ירושלים אינם ככלל אזרחי ישראל.

אחרי 1967 החילה ישראל על ירושלים המזרחית את המשפט, השיפוט והמנהל של מדינת ישראל,³ ובכך סיפחה אותה בפועל לתחומה. כך, על פי הדין הפנימי של ישראל, ירושלים המזרחית היא חלק ממדינת ישראל, ככל חלק אחר. על פי הדין הבינלאומי מהווה ירושלים המזרחית חלק אינטגרלי מהגדה המערבית וסיפוחה לישראל אינו מוכר. הדין הבינלאומי רואה בירושלים המזרחית שטח כבוש המצוי בתפיסה לוחמתית. משום כך – לשיטתו, יש להכיר גם בתושבי ירושלים הפלסטינים, כתושבי הגדה, כתושבים "מוגנים", הזכאים להגנות מכוחו של הדין הבינלאומי ההומניטרי.

מעמדם של תושבי מזרח ירושלים כתושבי קבע מבוסס על חוק האזרחות משנת 1952 שממנו לא משתמעת הענקת אזרחות גורפת. תושבי ירושלים הפלסטינים אינם מחזיקים בזכות היסוד האזרחית לבחור ולהיבחר למוסדות השלטון המרכזי. הם אינם יכולים לבחור ולהיבחר לכנסת⁴ ואינם נושאים דרכונים ישראליים.⁵ הם זכאים לבחור ולהיבחר בבחירות מוניציפליות לעיריית ירושלים,⁶ אך לא להיבחר לראשות העיר.⁷

בהיותם נטולי אזרחות ישראלית תחת שליטת ישראל, נשללת מתושביה הפלסטינים של ירושלים זכות יסוד בסיסית, ראשונית ועמוקה.

הפלסטינים תושבי ירושלים המזרחית גם אינם היום ככלל אזרחים של ירדן.

לפני שנת 1967 נתנה ירדן אזרחות לתושבי הגדה המערבית, ובהם גם לתושבי ירושלים המזרחית. אזרחות זו אפשרה להם לבחור ולהיבחר לפרלמנט הירדני. לאחר 1967

² להרחבה ראו דוח [עיר עמים, זמניים קבועים](#), מאי 2012.

³ סעיף 11ב לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח – 1948; צו סדרי השלטון והמשפט (מס' 1), תשכ"ז – 1967.

⁴ סעיפים 5 ו-6 לחוק יסוד: הכנסת.

⁵ סעיף 2 לחוק הדרכונים, התשי"ב-1952.

⁶ חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965.

⁷ חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם, תשל"ה – 1975).

הפלסטינים תושבי ירושלים המזרחית הפכו לתושבים ישראלים בעלי אזרחות ירדנית. במסגרת הבנות מוגבלות והסדרי אד-הוק שנוצרו בין ירדן לבין ישראל, המשיכה לשכת המסחר במזרח ירושלים לחדש דרכונים ירדניים והשיגה אישורים שאפשרו לתושבי מזרח ירושלים לצאת לירדן.

ביולי 1988 ניתקה הממלכה ההאשמית את קשריה החוקתיים והמנהלים עם הגדה המערבית (אך הוסיפה לשמור את הכפיפות הדתית של הווקף לירדן ואת אחריותה למקומות הקדושים בירושלים). בהליך הדרגתי שונה הסטטוס של תושבי הגדה המערבית, לרבות זה של תושבי ירושלים המזרחית, והם לא יכלו להוסיף ולהשתתף פרסונלית אם רצו בבחירות הירדניות. כיום, חלק מתושבי ירושלים המזרחית הם בעלי דרכון ירדני בעל מספר זהות (כנראה אלו שהיו אזרחים) וחלקם בעלי דרכון ירדני ללא מספר זהות וללא אזרחות.

תושבי ירושלים המזרחית גם אינם נחשבים ככלל אזרחים של הרשות הפלסטינית והם אינם בעלי דרכון פלסטיני (בניגוד לתושבי הגדה). עם זאת, ניתנת להם הזכות לבחור ולהיבחר לרשות הפלסטינית.

אך הרשות הפלסטינית אינה רשאית על פי הדין בישראל לפעול באזור ירושלים⁸, ולכן הם בוחרים נבחרים שאין להם יכולת השפעה ישירה, ממשיית וקרובה על חיי היומיום שלהם. ישראל גם נוהגת לסגור כל אירוע המתקיים בירושלים המזרחית שיש בו וולו ניצני שיתוף פעולה עם הרשות הפלסטינית.

אם כך, השתתפותם של תושבי מזרח ירושלים הפלסטינים בבחירות לרשות הפלסטינית רחוקה מלהיות מימושה של הזכות לאזרחות והזכות לבחור ולהיבחר כנהוג במשטרים דמוקרטיים. אך כל עוד זהו המצב המדיני, הבטחת השתתפותם בבחירות אלה ובתנאים אופטימליים במציאות הקשה היא המינימום ההכרחי.

II. זכותם של תושבי ירושלים לבחור ולהיבחר לרשות הפלסטינית – הסכמי אוסלו

בסעיף 1 לנספח 1 להצהרת העקרונות בדבר הסדרי ביניים של ממשל עצמי שנחתמו בין ישראל לבין אש"ף מיום 13 בספטמבר 1993 (להלן: "הסכם אוסלו א")⁹ - פרוטוקול על אופן ותנאי הבחירות¹⁰ - נקבע כי "לפלסטינים מירושלים הגרים בה תהיה הזכות להשתתף בתהליך הבחירות, בהתאם להסכם בין שני הצדדים".

בספטמבר 1995 נחתם בטאבה ולאחר מכן בווינגטון [הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה](#) (המכונה הסכם אוסלו ב'). סעיף II (1)(3) להסכם אוסלו ב' – בחירות, קבע כי פלסטינים מירושלים הגרים בה יהיו רשאים להשתתף בתהליך הבחירות. [נספח II להסכם אוסלו ב' – פרוטוקול בנושא בחירות](#) הוקדש לסוגיית הבחירות

⁸ חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (הגבלת פעילות), התשנ"ה-1994; סעיף 6 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל (ס"ח 1760, 7/12/2000)

⁹ כמובא [באתר הכנסת](#).

¹⁰ על פי סעיף 17(2) להסכם, הפרוטוקולים מהווים חלק בלתי נפרד מההסכם.

למועצה הפלסטינית המחוקקת, [וסעיף VI בנספח II להסכם אוסלו ב'](#) הגדיר את הסדרי ההצבעה ביחס לפלסטינים תושבי ירושלים, לרבות לעניין תעמולת בחירות. הסעיף קבע כי פלסטינים יוכלו להצביע בבתי דואר ישראלים, בפקוח משקיפים בין לאומיים (ראו נוסחו המלא להלן במסגרת).

על פי הנספח, פלסטינים אזרחי ישראל אינם רשאים על פי ההסכם להשתתף בבחירות הן כבוחרים והן כנבחרים¹¹.

סעיף VI: הסדרי הצבעה בנוגע לירושלים:

1. תעמולת בחירות

תוקם תת-ועדה של וע"א [ועדה משותפת לתיאום ולשיתוף פעולה לעניינים אזרחיים], אשר תורכב מנציגים של הנב"פ [נציבות הבחירות הפלסטינית המרכזית] ושל ישראל, לתיאום סוגיות הנוגעות לתעמולת בחירות בירושלים. מועמדים העורכים פעילויות תעמולה בירושלים יפנו בבקשה לקבל את ההיתרים הנחוצים באמצעות הנב"פ. הנב"פ תשיג את האישורים הנחוצים מהצד הישראלי בתת-הוועדה של הווע"א. בנוסף לכך, הנב"פ תהיה רשאית לפסול מועמדים שתעמולת הבחירות שלהם בירושלים אינה עולה בקנה אחד עם הוראות חוק הבחירות הפלסטיני ועם הסכם זה.

2. הסדרי הצבעה

א. מיקום

מספר פלסטינים מירושלים יצביעו בבחירות באמצעות שירותים הניתנים בבתי דואר בירושלים, בהתאם לתכולת בתי דואר כאלו. בתי הדואר הרלבנטים למטרות הסדרים אלו יהיו:

- (1) בית הדואר צלאח א-דין;
- (2) בית הדואר שער יפו;
- (3) בית הדואר שועפט;
- (4) בית הדואר בית חנינא; וכן
- (5) בית הדואר הר הזיתים.

ב. משקיפים בין-לאומיים

משקיפים בין-לאומיים יהיו נוכחים בבתי הדואר האמורים לעיל ביום הבחירות.

ג. נהלי הצבעה

- (1) אותם פלסטינים מירושלים שייבחרו בבחירות דרך בתי דואר בירושלים יידעו על בית הדואר הרלבנטי על ידי כרטיס הרשמה לבחירות, שיופק על ידי הנב"פ (להלן "הבוחרים").
- (2) עם ההגעה לבית הדואר, בוחרים יזדהו בפני עובדי הדואר הרלבנטים (להלן "העובדים") ויציגו את כרטיס ההרשמה לבחירות שלהם.

.....

.....

- (5) בתום היום יועברו המיכלים במהירות למשרד המב"מ הרלבנטי. העברה זו תהיה פתוחה בפני משקיפים בין-לאומיים. מיכלים אלו ייחתמו לפני העברתם.
- (6) המב"מ יהיה אחראי לספירה ולסיכום של הקולות שנמסרו באמצעות ההסדרים הקבועים לעיל, כחלק ממניית סך כל קולות הבוחרים."

תושבי מזרח ירושלים יוכלו להיבחר למועצה, ובלבד שיש להם כתובת נוספת בגדה המערבית. העמדה הישראלית הייתה, כי במקרה כזה הנבחרים ייצגו את האזור מחוץ לירושלים, שבו יש להם כתובת קבועה. הכתובת הנוספת לא הייתה חייבת להיות כתובת מגורים. המועמדים נדרשו להוכיח זיקה למקום כלשהוא מחוץ לירושלים, ויהא זה מקום

¹¹ סעיף ו(1)ה. לנספח II להסכם, לפיו "אזרחים ישראלים לא יירשמו בפנקס הבוחרים", וסעיף ו(1)ג לנספח לפיו "אזרחים ישראלים לא יהיו מועמדים להיבחר כחברי המועצה או כראיס".

III. השתתפות תושבי ירושלים הפלסטינים בבחירות הפלסטיניות - לקראת בחירות

2021

בסמוך לבחירות הראשונות לרשות הפלסטינית בשנת 1996, הוגשו לבג"ץ עתירות אשר דרשו להורות לממשלה למנוע את קיום הבחירות בירושלים המזרחית ולמנוע את השתתפותם של תושביה בבחירות. הממשלה הגנה על החלטתה לאפשר את קיומן של הבחירות והעתירות נדחו. בית המשפט פסק כי לא נמצא ניגוד בין הסדר הבחירות שהוצע בהמשך להסכמי אוסלו לבין ריבונות ישראל בירושלים.¹³

עם זאת, שיעור ההשתתפות בבחירות בירושלים המזרחית בבחירות ב-1996, בהשוואה למחוזות אחרים בגדה, היה הנמוך ביותר ועמד על כ-30% מתוך כ-114,000 בעלי זכות ההצבעה¹⁴. רק כ-6,000 אנשים בלבד מתוכם בחרו בבתי הדואר בתוך ירושלים. רוב הפלסטינים ממזרח ירושלים מימשו את זכותם לבחור בקלפיות שהוצבו באבו דיס, מחוץ לגבולות המוניציפליים של ירושלים. ישראל הערימה קשיים רבים בדרכם של הבוחרים אל הקלפיות וכן בנוכחות משטרתית וביטחונית באסיפות בחירות, והטרדות וזימון פעילים לחקירה. אך תרמו לכך גם מארגני הבחירות שהובילו לקשיים טכניים ולבלבול בנוגע למקום ההצבעה, ביקורתם של תושבי ירושלים המזרחית על המערכת הפוליטית הפלסטינית¹⁵.

הבחירות הבאות לרשות הפלסטינית התקיימו ב-2005 (לנשיאות) וב-2006 (לפרלמנט).

בחירות 2005 אורגנו בחופזה ובאווירה מעט מתוחה עקב מותו של יאסר ערפאת בנובמבר 2004. זמן קצר לאחר תום האינתיפאדה השניה מצאו עצמן הרשויות הפלסטיניות והישראליות חייבות לנהל משא ומתן על נהלי הבחירות הדמוקרטיות ברשות הפלסטינית. החלטת חמאס להשתתף הפעם בבחירות, גרמה לממשלת ישראל להכריז שלא תאפשר את קיום הבחירות בירושלים המזרחית. לאחר שכל הזרמים הפלסטינים בירושלים התאגדו בקריאה לרשות הפלסטינית לא לערוך בחירות ללא הירושלמים, האמריקאים, שתמכו בקיום הבחירות במועדן (הם לא צפו את ניצחון חמאס), שכנעו את ישראל לאפשר את הצבעת תושבי העיר. בתחילה הציעה ישראל לאפשר לירושלמים להצביע מחוץ לעיר, אך שבועיים לפני הבחירות קיבלה ישראל את הדין, והודיעה כי תאפשר לתושבי ירושלים להשתתף בבחירות. על פי ההסדר שנקבע, התירה ישראל למספר מוגבל של אנשים להצביע בתוך העיר¹⁶.

גם הפעם נדחו עתירות שהוגשו נגד החלטת הממשלה לאפשר את קיומן של הבחירות

¹² אמנון רמון, תושבים לא אזרחים, מכון ירושלים למחקרי מדיניות, 2017.

¹³ בג"צ 298/96 פלג נ' ממשלת ישראל (פסק דין מיום 14.1.1996).

¹⁴ בסוף שנת 2018 אוכלוסיית הכללית של ירושלים עמדה על 936,000 נפש, מהם 579,400 יהודים ואחרים (61.9%) ו-345,000 ערבים (38.1%).

¹⁵ מנחם קליין, יונים בשמי ירושלים – תהליך השלום והעיר 1977-1999 (מכון ירושלים לחקר ישראל, 1999).

¹⁶ הלל כהן, כיכר השוק ריקה – עלייתה ונפילתה של ירושלים הערבית 1967-2007 (עברית הוצאה לאור, מכון ירושלים לחקר ישראל, 2007), בעמ' 177.

לרשות¹⁷. הממשלה שבה והגנה על החלטתה. בין היתר, היא טענה כי היא פועלת מכוח סמכותה על פי חוקי היישום להסכמי אוסלו לשם מימוש התחייבויותיה על פיהם¹⁸.

גם ב-2005 הורגשה נוכחות משטרית וביטחונית באסיפות הבחירות, תוך הטרדות וזימון פעילים לחקירה. אך יום הבחירות עצמו התנהל בצורה חופשית, לא היתה כל נוכחות של רשויות ישראל ליד הקלפיות, ופלסטינים מירושלים וסביבותיה לא עוכבו מלהגיע לקלפיות השונות, אף לא במחסומים שנקבעו לאורך גדר ההפרדה בירושלים. גם צוות המשקיפים הבינלאומיים שפיקח על מהלך הבחירות התרשם שישראל לא הציבה מכשולים בפני עריכת בפועל של הבחירות באופן חופשי.

שוב, גם הפעם, השתתפו מעטים מתושבי ירושלים המזרחית בבחירות.

בבחירות לנשיאות ב-2005 בהן זכה מחמוד עבאס (אבו מאזן) השתתפו כ-6,300 מתושבי ירושלים המזרחית (6% בלבד מבעלי זכות ההצבעה): 1,200 הצביעו בעיר עצמה, בסניפי דואר שנקבעו במזרח העיר: בשער שכם, בצור באהר, בא-טור, בבית חנינא, בשועפאט, ובסניף הדואר המרכזי ברחוב צלאח א-דין; כ-5,100 פלסטינים ירושלמים הצביעו בקלפיות שהוצבו בתחומי 'מחוז ירושלים', בשכונות קצה שעל קו השיפוט המוניציפלי של ירושלים.

בבחירות 2006 לפרלמנט הפלסטיני השתתפו 18,000 מתושבי ירושלים המזרחית (16% מבעלי זכות ההצבעה) בבחירות, ושוב מיעוטם בחרו בתוך ירושלים.

בבחירות אלו לפרלמנט הפלסטיני זכה החמאס לרוב (ב-76 מתוך 132 המושבים). מחצית מחברי הפרלמנט נבחרו בבחירות יחסיות ומחציתם בבחירות אזוריות. בבחירות לרשימות הארציות במחוז ירושלים זכה החמאס ב-41% מהקולות, והפתח ל-35% מהם. הרשימות האחרות קיבלו יחד כמעט 16% מהקולות. בנוסף הוקצו לירושלים שישה מושבים בפרלמנט הפלסטיני במסגרת הבחירות המחוזיות. בארבעת המושבים שהוקצו למוסלמים מתוך אלו זכו נציגי חמאס¹⁹.

לאחר בחירות 2006 עצרה ישראל את רוב נבחריו חמאס בגדה המערבית, ואף תיקנה את החוק באופן שהוביל לשלילת מעמד התושבות של ארבעת הנבחרים הירושלמים (לאחר שבג"ץ שלל את האפשרות ממנה קודם לכן, אך השהה את החלטתו כדי לאפשר תיקון בחוק שיתיר את השלילה²⁰). חלק מחברי הפרלמנט הפלסטיני, לרבות ארבעת הנבחרים במסגרת הבחירות המחוזיות במחוז ירושלים, נאסרו לא אחת על ידי ישראל.

לאחר שחמאס זכה במרבית הקולות בפרלמנט, פירסם גם הקוורטט ב-30/1/2006 [החלטה](#) לפיה כל ממשלה שתפעל בפלסטין תהיה חייבת לעמוד בתנאים של מחויבות לאי אלימות,

¹⁷ בג"ץ 550,596/06 זאבי ואח' נ' ממשלת ישראל והרשות הפלסטינית, פסק דין מיום 23/1/2006.

¹⁸ ראו [החלטת ממשלה 4636 קביעת הסדרים לקראת הבחירות למועצה המחוקקת של הרשות הפלסטינית](#), מיום 15/1/2006, לרבות התייחסות קונקרטית שם בסעיפים 3-4 לבחירות בירושלים.

¹⁹ הלל כהן, [כיצד השוק ריקה – עלייתה ונפילתה של ירושלים הערבית 1967-2007](#) (עברית הוצאה לאור, מכון ירושלים לחקר ישראל, 2007), בעמ' 177.

²⁰ תיקון 13 לחוק האזרחות, 2017; בג"ץ 7803/2006 אבו ערפה ואח' נ' שר הפנים ואחרים, פסק דין מיום 13/9/2017.

IV. מימוש מיטבי של הזכות לבחור ולהיבחר תחת כיבוש

לפלסטינים תושבי ירושלים המזרחית יש היום אפשרות להשתתף בבחירות כלליות רק של הרשות הפלסטינית. לא די בהבטחת השתתפותם של תושבי ירושלים המזרחית בבחירות עצמן. זכותם של הפלסטינים תושבי ירושלים המזרחית להשתתף בבחירות הפלסטיניות צריכה להוביל גם למימוש יכולתם להשתתף בפעילות פוליטית במזרח ירושלים לפני מסע הבחירות ובמהלכו, ללא חשש מסנקציות מצדן של הרשויות הישראליות, וללא פגיעה בחופש התנועה והביטוי של מועמדים ושל מצביעים.

כמו כן, אמנם על פי הסכמי אוסלו קלפיות אמורות להיפתח רק בחמישה בתי דואר, אך ראוי היה שתתאפשר פתיחתן של קלפיות נוספות וגישות. נציין לשם השוואה כי לשם בחירות מוניציפליות לעיריית ירושלים נפתחות יותר מ-100 קלפיות שאמורות לשרת את האוכלוסיה הפלסטינית בעיר.

אין ספק כי השתתפותם של תושבי מזרח ירושלים הפלסטינים בבחירות לרשות הפלסטינית רחוקה מלהיות מימושה של הזכות לאזרחות והזכות לבחור ולהיבחר כנהוג במשטרים דמוקרטיים. במצב הקיים, תושביה הפלסטינים של ירושלים יוצאים לבחור בנציגים לרשות שאין לה השפעה ישירה על חייהם תחת הסיפוח והכיבוש הישראלי, ולאחר שנים בהן משרת השר לענייני ירושלים ברשות הפלסטינית נחלשה מאד, מעשית ותקציבית.

אך לכל הפחות, זכותם של תושבי ירושלים המזרחית הפלסטינים במצב המדיני הנוכחי להשתתף בבחירות הפלסטיניות חייבת להתממש אופטימלית, גם לאור זכויות היסוד העומדות בבסיסה וגם לאור הסכמים חתומים ומחייבים בין הרשות לבין ישראל.

²³ Hugh Lavatt, **Back to democracy: Europe, Hamas, and the Palestinian elections**, [ECFR The European Council on Foreign Relations \(ECFR\)](https://ecfr.eu/article.php?id=H_Lavatt_20170318), 18/3/21

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Ir Amim and do not necessarily reflect the views of the European Union.